菩提道灯论

阿底峡尊者 造

法尊法师 / 如石法师 译

菩提道灯论

阿底峡尊者 造

法尊法師 / 如石法師 譯

DHARMA EBOOKS

꙰꙰ །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བོ་ཏྷི་ཙྪ་ཏ་ཐྲ་དྷི་པཱ། བོད་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ།

《菩提道灯论》 ——法尊法师 译

《菩提道灯论》 ——如石法师 译

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

敬礼曼殊室利童子菩萨

敬礼文殊师利菩萨

(1) དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་དག་དང་དེའི་ཆོས་དང་། །
དགེ་འདུན་ཆམས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། །
སློབ་མ་བཟང་པོ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་བསྐུལ་གྱུར་པས། །
བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱ། །

敬礼三世一切佛，及彼正法与众僧，
应贤弟子菩提光，劝请善显觉道灯。

敬礼三世一切佛，教法以及诸僧众，
贤徒菩提光劝请，故当善显觉道灯。

(2) ཆུང་དུ་འབྲིང་དང་མཆོག་གྱུར་པས། །
སྐྱེས་བུ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །
དེ་དག་མཚན་ཉིད་རབ་གསལ་བ། །
སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བྱི་བར་བྱ། །

由下中及上，应知有三士，
当书彼等相，各各之差别。

由下中及上，应知有三士，
为明彼特征，当书各差别。

(3) གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གིས།།
འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཙམ་དག་ལ།།
རང་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ།།
དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མར་ཤེས།།

若以何方便，唯于生死乐，
但求自利益，知为下士夫。

任凭何方便，唯于生死乐，
求自利益者，知其为下士。

(4) སྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང་།།
སྡིག་པའི་ལས་ལས་སྡོམ་བདག་ཉིད།།
གང་ཞིག་རང་ཞི་ཙམ་དོན་གཉེར།།
སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྱ།།

背弃三有乐，遮止诸恶业，
但求自寂灭，彼名为中士。

厌弃三有乐，遮止诸恶业，
但求自寂灭，彼名为中士。

(5) རང་རྒྱུད་གཉོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །
གང་ཞིག་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན། །
ཡང་དག་ཟད་པར་ཀུན་ནས་འདོད། །
སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །

若以自身苦，比他一切苦，
欲求永尽者，彼是上士夫。

若因自心苦，而欲尽消除，
他人一切苦，彼是上士夫。

(6) སེམས་ཅན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག །
འདོད་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ། །
བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡི། །
ཡང་དག་ཐབས་ནི་བཤད་པར་བྱ། །

为诸胜有情，求大菩提者，
当说诸师长，所示正方便。

于诸胜有情，求大菩提者，
当说诸师长，所示正方便。

(7) རྫོགས་སངས་བྱིས་སྐུ་ལ་སོགས་དང་།།
མཆོད་རྟེན་དམ་ཆ་མངོན་མྱོགས་ནས།།
མེ་ཏོག་བདུག་སྤོས་དངོས་པོ་དག།
ཅི་འཕྲོད་པ་ཡི་མཆོད་པ་བྱ།།

对佛画像等，及诸灵塔前，
以花香等物，尽所有供养。

对佛画像等、灵塔正法前，
陈以花香物，丰盛作供养：

(8) ཀུན་བཟང་སྤྱོད་ལས་གསུངས་པ་ཡི།།
མཆོད་པ་རྣམ་པ་བདུན་དག་ཀྱང་།།
བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་མཐར་ཐུག་པར།།
མི་ལྡོག་པ་ཡི་སེམས་དག་གིས།།

亦以普贤行，所说七支供，
以至菩提藏，不退转之心。

亦献普贤行，所说七支供。
乃至菩提藏，志心不退转；

(9) དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་རབ་དད་ཅིང་།།
ལུས་ཨོ་ལྡ་ང་སར་བཙུགས་ནས།།

ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བྱས་ནས་ནི།།
དང་པོར་སྐྱབས་འགྲོ་ལན་གསུམ་བྱ།།

信仰三宝尊，双膝着于地，
恭敬合掌已，先三遍归依。

净信三宝尊，双膝着于地，
恭敬合掌已，三称而归依。

(10) དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ།།
བྱམས་པའི་སེམས་ནི་སྔོན་འགྲོ་བས།།
བདག་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་སོགས་དང་།།
འཆི་འཕོ་སོགས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བའི།།
འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལ་བལྟས་ཏེ།།
སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ།།

次一切有情，以慈心为先，观恶趣生等，
及死殁等苦；无余诸众生，为苦所苦恼，

次于诸有情，先起慈心观；思堕恶趣等、
及受死殁苦；所有诸众生，为苦所逼恼。

(11) སྡུག་བསྔལ་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཚན་ལས།།
འགྲོ་བ་ཐར་པར་འདོད་པ་ཡིས།།

སྡུག་བསྔལ་དང་དམ་འཚའ་བའི།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ།།

从苦及苦因，欲度脱众生，
立誓永不退，当发菩提心。

欲度诸众生，出苦及苦因，
当发菩提心，立誓永不退。

(12) དེ་ལྟར་སྨོན་པའི་སེམས་དག་ནི།།
བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ།།
དེ་ནི་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ཡི།།
མདོ་ལས་བྱམས་པས་རབ་ཏུ་བཤད།།

如是发愿心，所生诸功德，
如华严经中，弥勒应宣说。

如是发愿心，所生诸功德，
如于华严经，弥勒广宣说。

(13) དེ་ཡི་མདོ་སྡེག་པའམ་བྷ་མ་ལ་མཉན་ཏེ།།
རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་མེད་པ།།
རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ནས་རྒྱུ་མཚན་དུ།།
དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ།།

或读彼经或师闻，了知正等菩提心，
功德无边为因缘，如是数数发其心。

读经教或从师闻，了知正等菩提心，
功德利益无边际，是故数数发其心。

(14) དཔའ་སྦྱིན་གྱིས་ཞུས་མདོ་དག་ལས། །
འདི་ཡི་བསོད་ནམས་རབ་བསྟན་པ། །
གང་དེ་ཚིགས་བཅད་གསུམ་ཙམ་དུ། །
མདོར་བསྡུས་འདིར་ནི་བྱི་བར་བྱ། །

勇施请问经，亦广说此福，
彼略摄三颂，今此当摘录。

勇施问经等，广说彼福德，
摘要唯三颂，今且录于此：

(15) བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །
དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན། །
ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་གང་སྟེ། །
དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར། །

“菩提心福德，假使有色者，
充满虚空界，其福犹有余。

“善提心福德，其中若有色，
充满虚空界，福德犹有余。

(16) གཟའ་བྱེ་བ་གྲངས་སྙེད་ཀྱི།།
ས་དས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་མི་གང་གིས།།
རིན་ཆེན་དག་གིས་ཀུན་བཀང་སྟེ།།
འཇིག་རྟེན་མཚོན་ལ་ཕུལ་བ་བས།།

若人以宝珍，遍满恒沙数，
一切佛世界，供献于诸佛。

若人以珍宝，遍满恒沙数，
一切佛世界，普供世间主；

(17) གང་གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བགྱིས་ཏེ།།
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བཏུད་ན།།
མཆོད་པ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས།།
དེ་ལ་མཐའ་ནི་མ་མཆིས་སོ།།

若有人合掌，心敬大菩提，
此供最殊胜，其福无边际。”

若人合其掌，心敬大善提；
此供犹胜前，获福无边际。”

(18) བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་ཞེས་དག་བསྒྲིད་ནས་ནི།།
འབད་པ་མང་པོས་ཀྱན་དུ་སྦེལ་བྱ་ཞིང་།།
འདི་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་དྲན་དོན་དུ།།
ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བསླབ་པའང་ཡོངས་སུ་བསྲུང་།།

既发菩提愿心已，应多励力遍增长，
此为余生常忆念，如说学处当遍护。

既发菩提愿心已，应勤努力令徧增；
为于来生能忆念，应当徧护诸学处。

(19) འཇུག་ཞེས་བདག་ཉིད་སྟོབ་པ་མ་གཏོགས་པར།།
ཡང་དག་སྤྱོད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་མ་ཡིན།།
ཇོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་འཕེལ་འདོད་པས།།
དེ་ཕྱིར་འབད་པས་འདི་ནི་དེས་པར་བྱང་།།

除行心体诸律仪，非能增长正愿心，
由欲增长菩提愿，故当励力受此律。

除行心体诸律仪，非能增长正愿心；
由欲增长菩提愿，故当勉力受此戒。

(20) སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་ཀྱི།།
རྣག་ཏུ་སྟོམ་གཞན་ལྡན་པ་དང་།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཡི།།
སྣ་ལ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན།།

若常具余七，别解脱律仪，
乃有菩萨律，善根余非有。

恒具余七种，别解脱戒者，
乃有菩萨戒；善根非余有。

(21) སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་དང་།།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཤད་པ་ལ།།
ཚངས་སྤྱོད་དཔལ་ཅི་མཆོག་ཡིན་ཏེ།།
དགེ་སློང་སྡོམ་པ་དག་ཏུ་བཞེད།།

七众别解脱，如来所宣说，
梵行为最胜，是比丘律仪。

如来所宣说，七别解脱中，
梵行最胜者，是比丘律仪。

(22) བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དག་གི།།
ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་གསུངས་ཚོ་ག་ཡིས།།
ཡང་དག་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་ཡི།།
བློ་མ་བཟང་ལས་སྡོམ་པ་བླང་།།

当以菩萨地，戒品所说轨，
从具德相师，受持彼律仪。

当以菩萨地，戒品所说轨，
从具德相师，受持菩萨戒。

(23) སྡོམ་པའི་ཚུལ་གལ་མཁས་དང་།།
བདག་ཉིད་གང་ཞིག་སྡོམ་ལ་གནས།།
སྡོམ་པ་འབོགས་བཟོད་སྐྱིང་རེར་ལྡན།།
བློ་མ་བཟང་པོར་ཤེས་པར་བྱ།།

善巧律仪轨，自安住律仪，
堪传律具悲，当知是良师。

善巧律仪轨，自住清净戒，
堪传律具悲，当知是良师。

(24) དེ་ལ་འབད་པས་འདི་འདྲ་བའི།།
གལ་ཏེ་བློ་མ་རྙེད་ན།།
དེ་ལས་གཞན་སྡོམ་ནོད་པ་ཡི།།
ཚུལ་གཡང་དག་བཤད་པར་བྱ།།

若努力寻求，不得如是师，
当宣说其余，受律仪轨则。

尽力寻求已，良师若未得，
当为说其余，受持律仪轨。

(25) དེ་ལ་སྔོན་ཆོ་འཕགས་པའི་དཔལ།།
ཞ་བ་རྣ་ཛོར་གྱུར་པ་ཡིས།།
ངེ་ལྡར་བྱང་ཆུབ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ།།
འཕགས་དཔལ་གྱི་ནི་གངས་རྒྱས་ཞིང་།།
རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར།།
དེ་བཞིན་འདིར་ནི་རབ་གསལ་བྱ།།

如昔妙吉祥，为虚空王时，所发菩提心，
如妙祥庄严，佛土经所说，如是此当书：

如于妙吉祥，庄严佛土经，说昔妙吉祥，
曾为虚空王；彼时所发心，此处当详述：

(26) མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྔ་ཏེ།།
རྗེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་།།
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་མགོན་དུ་གཉེར།།
དེ་དག་འཁོར་བ་ལས་བསྒྲལ་ལོ།།

于诸依怙前，发大菩提心，
请一切众生，度彼出生死。

我于依怙前，发起正觉心；
筵众为上宾，解除彼贫乏。

(27) གནོད་སེམས་ཁྲོ་བའི་སེམས་ཉིད་དང་།།
སེར་སྣ་དང་ནི་ཐག་དོག་ཉིད།།
དེང་ནས་བཟུང་ནས་བྱང་ཆུབ་མཆོག།
ཐོབ་གྱི་བར་དུ་མི་བྱའོ།།

损害心忿心，悭吝与嫉妒，
从今至证道，此等终不起。

从今至证得，无上胜善提，
不起忿害心、悭吝与嫉妒。

(28) ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་བྱ་ཞིང་།།
སྡིག་དང་འདོད་པ་སྤང་བར་བྱ།།
ཚུལ་ཁྲིམས་སྡོམ་པ་ལ་དགའ་བས།།
ནངས་རྒྱས་རྣམས་ལུ་བསླབ་པར་བྱ།།

当修行梵行，当断罪及欲，
爱乐戒律仪，当随诸佛学。

当修胜梵行，悉断罪与欲，
欣喜净律仪，常随诸佛学。

(29) བདག་ཉིད་མྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ནི།།
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་སྤྲོ་ཞིང་།།
སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུ་ཡིས་ནི།།
ཕྱི་མའི་མྱ་མཐར་གནས་པར་བགྱི།།

不乐为自己，速得大菩提，
为一有情因，住到最后际。

不乐独为己，速证大菩提；
愿为一有情，住到最后际。

(30) ཚད་མེད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི།།
ཞིང་དག་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་བྱ།།
མིང་ནས་གཟུང་བ་བྱས་པ་དང་།།
ཕྱོགས་བཅུ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་གནས།།

当严净无量，不思议佛土，
受持于名号，及住十方界。

当净无限量，不思议佛土，
普令十方界，称扬我名号。

(31) བདག་གི་ལུས་དང་དག་གི་ལས།།
ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དག་པར་བྱས།།

ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀུང་དག་བྱ་སྟེ།།
མི་དགེའི་ལས་ཆམས་མི་བྱའོ།།

我之身语业，一切使清净，
意业亦清净，不作不善业。

一切身语业，我皆令清净，
意业亦令净；不作诸恶业。

(32) རང་གི་ལུས་ངག་སེམས་ནི་ཆ་དག་ཚུལ།།
འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྟོབ་གནས་པ།།
ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ལེགས་བསླབས་པས།།
ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་གུས་ཆེར་འགྱུར།།

自身语心清净因，谓住行心体律仪，
由善学习三戒学，于三戒学起敬重。

自身语意清净因，即住行心体律仪，
善习三种戒学已，于三戒学犹敬重。

(33) དེ་བས་ཆམ་དག་རྫོགས་བྱང་ཆུབ།།
སེམས་དཔའི་སྟོམ་པའི་སྟོམ་དག་ནི།།
འབད་པར་བྱས་པས་རྫོགས་བྱང་ཆུབ།།
ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར།།

如是勤清净，菩萨诸律仪，
便当能圆满，大菩提资粮。

如是勤清净，菩萨诸律仪，
当悉能圆满，大菩提资粮。

(34) བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱི།།
ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡི།།
རྒྱུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དག།
མངོན་ཤེས་སྐྱེད་པ་ཉིད་དུ་བཞེད།།

福智为自性，资粮圆满因，
一切佛共许，为引发神通。

一切佛共许：圆满福与智，
二种资粮因，是引发神通。

(35) ཇི་ལྟར་འདོད་གཤོག་མ་སྐྱེས་པའི།།
བྱ་ནི་མཁའ་ལ་འཕུར་མི་ནུས།།
དེ་བཞིན་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བྲལ་བས།།
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་མྱུས་པ་མིན།།

如鸟未生翼，不能腾虚空，
若离神通力，不能利有情。

如鸟未长翼，不能腾空飞；
若离神通力，不能利有情。

(36) མངོན་ཤེས་ལྡན་པའི་ཉིན་མཚན་གྱི།།
བསོད་ནམས་དག་ནི་གང་ཡིན་ཏེ།།
མངོན་ཤེས་དག་དང་བྲལ་གྱུར་ལ།།
སྐྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།

具通者日夜，所修诸福德，
诸离神通者，百生不能集。

具通者一日，所生诸福德，
未得神通者，百世不能集。

(37) མྱུར་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཚོགས།།
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་གྱུར་པ།།
དེས་ནི་འབད་བྱས་མངོན་ཤེས་དག།
འགྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི་ལེ་ལོས་མིན།།

若欲速圆满，大菩提资粮，
要勤修神通，方成非懈怠。

欲速能圆满，菩提资粮者，
勤修成神通，非以懈怠得。

(38) ཞི་གནས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས།།
མངོན་ཤེས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས།།
དེ་ཕྱིར་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།།
ཡང་དང་ཡང་དུ་འབད་པར་བྱ།།

若未成就止，不能起神通，
为修成止故，应数数策励。

止若未修成，不能起神通，
故为成就止，再三应策励。

(39) ཞི་གནས་ཡན་ལག་རྣམ་ཉམས་པས།།
རབ་ཏུ་འབད་དེ་བསྒོམས་བྱས་ཀྱང་།།
ལོ་ན་སྟོང་ཐུག་དག་གིས་ཀྱང་།།
ཏིང་ངེའོན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

止支若失坏，即使勤修习，
纵然经千载，亦不能得定。

止支若失坏，纵然奋力修，
历经数千载，三昧终不成。

(40) དེ་ཕྱིར་ཏིང་ངེའོན་ཚོགས་ལེའུ་ལས།།
གསུངས་པའི་ཡན་ལག་ལ་ལེགས་གནས།།

དམིགས་པ་གང་ཟུང་གཅིག་ལ་ཡང་།།
ཡིད་ནི་དགེ་ལ་གཞག་པར་བྱ།།

故当善安住，定资粮品中，所说诸支分，
于随一所缘，意安住于善。

故当善安住，禅定资粮品，所说诸支分；
随于一所缘，心意善安住。

(41) དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཞེས་བྱ་ཡི།།
ཐམྱིད་པ་མ་ལུས་སྤང་བའི་ཕྱིར།།
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་སྒོམ་དང་།།
ཏིལ་བས་ཐམྱིད་པ་ཟད་མི་འགྱུར།།

瑜伽若成止，神通亦当成。
离慧度瑜伽，不能尽诸障。

瑜伽止若生，神通亦当成。
瑜伽离慧度，不能尽诸障。

(42) དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཞེས་བྱ་ཡི།།
ཐམྱིད་པ་མ་ལུས་སྤང་བའི་ཕྱིར།།
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་རྣལ་འབྱོར།།
རྣག་ཏུ་ཐབས་བཅས་བསྒོམ་པར་བྱ།།

为无余断除，烦恼所知障，
故应具方便，修慧度瑜伽。

为求尽断除，烦恼所知障，
故应具方便，修慧度瑜伽。

(43) ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་།།
ཤེས་རབ་བྲལ་བའི་ཐབས་དག་ཀྱང་།།
གང་ཕྱིར་འཆིང་བ་ཞེས་གསུངས་པ།།
དེ་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་སྦྱང་མི་བྱ།།

般若离方便，方便离般若，
俱说为系缚，故二不应离。

智慧离方便，方便离智慧，
俱说为缚故，二俱不应舍。

(44) ཤེས་རབ་གང་དང་ཐབས་གང་ཞེས།།
ཐེ་ཚོམ་དག་ནི་སྤང་བྱའི་ཕྱིར།།
ཐབས་རྣམས་དང་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི།།
ཡང་དག་དབྱེ་བ་གསལ་བར་བྱ།།

何慧何方便，为除诸疑故，
当明诸方便，与般若差别。

何慧何方便？为除诸疑故，
当明慧方便，彼二之差别。

(45) ཤེས་རབ་ཙམ་རོལ་ཕྱིན་སྒྲངས་པའི།།
སྦྱིན་པའི་ཙམ་རོལ་ཕྱིན་ལ་སོགས།།
དཀྱེ་བའི་ཚོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དག།
རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་སུ་བཤད།།

除般若度外，施波罗蜜等，
一切善资粮，佛说为方便。

除慧波罗蜜，其余施度等，
一切善资粮，佛说为方便。

(46) ཐབས་བསྒོམས་དབང་གིས་བདག་ཉིད་ཀྱིས།།
གང་ཞིག་ཤེས་རབ་རྣམ་བསྒོམ་པ།།
དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་མྱུར་དུ་ཐོབ།།
བདག་མེད་གཅིག་པུ་བསྒོམས་པས་མིན།།

苦修方便力，自善修般若，
彼速证菩提；非单修无我。

由修方便力，自善修智慧，
彼速证菩提；非唯修无我。

(47) ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཆམས།།
སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་པའི།།
རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཤེས་པ་ནི།།
ཤེས་རབ་ཅེས་ནི་ཡོངས་སུ་བཤད།།

遍达蕴处界，皆悉无有生，
了知自性空，说名为般若。

了达蕴界处，一切皆无生，
知其自性空，说名为智慧。

(48) ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་ཏེ།།
མེད་པའང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན།།
ཉེས་པ་གཉིས་ཀར་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར།།
གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་འཐྱད་པ་མིན།།

有则生非理，无亦如空花，
俱则犯俱过，故俱亦不生。

有则生非理，无亦如空花，
二俱犯俱过，故俱亦不生。

(49) དངོས་པོ་རང་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་།།
གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མིན།།

རྒྱུ་མེད་ལས་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར།།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད།།

诸法不自生，亦非他及共，
亦非无因生，故无体自性。

法不从自生，非从他及共，
非从无因故；其体无自性。

(50) ཡང་ན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དག།
གཅིག་དང་དུ་མས་རྣམ་དཔྱད་ན།།
ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་པས།།
རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས།།

又一切诸法，用一异观察，
自性不可得，定知无自性。

又以一及多，观察一切法，
其体不可得，故定无自性。

(51) སྟོང་ཉིད་བདུན་ཚུའི་རིགས་པ་དང་།།
དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེགས་ལས་ཀྱང་།།
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི།།
སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གྲུབ་བཤད་པ།།

七十空性理，及本中论等，
亦成立诸法，自性之空性。

空性七十理，中论等皆说：
成立一切法，自性之空性。

(52) གང་ཕྱིར་གཞུང་ནི་མངས་འགྱུར་བས།།
དེ་ཕྱིར་འདིར་ནི་མ་སྦྱོས་ལ།།
གྱུབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཙམ་ཞིག་ཏུ།།
བསྒོམ་པའི་ཕྱིར་ནི་རབ་ཏུ་བཤད།།

由恐文太繁，故此不广说，
仅就已成宗，为修故而说。

惟恐文繁故，于此不广陈；
仅就已成宗，为修故精说。

(53) དེ་བས་ཆོས་རྣམས་མ་ལུས་པའི།།
རང་བཞིན་དག་ནི་མི་དམིགས་པས།།
བདག་མེད་པར་ནི་བསྒོམ་གང་ཡིན།།
དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་བསྒོམ་པ་ཡིན།།

故无余诸法，自性不可得，
所有修无我，即是修般若。

是故一切法，自性不可得，
修习无我者，即是修真性。

(54) ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀུན།།
གང་གི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་ཞིང་།།
ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་རིག་བཤད་པ།།
རྣམ་རྟོག་མེད་པར་དེ་བསྒོམ་བྱ།།

以慧观诸法，都不见自性，
亦了彼慧性，无分别修彼。

以慧观诸法，不见有自性；
说慧理亦然；当修无分别。

(55) རྣམ་རྟོག་ལས་བྱུང་སྤྲིད་པ་འདི།།
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་དེ།།
དེ་ཕྱིར་མ་ལུས་རྟོགས་སྤངས་པ།།
མྱ་ངན་འདས་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ།།

三有分别生，分别为体性，
故断诸分别，是最胜涅盘。

三有分别生，其性为分别；
故断诸分别，即是胜涅盘。

(56) དེ་ལྟར་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།།
རྣམ་རྟོག་མ་རིག་ཆེན་པོ་སྟེ།།
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་བར་བྱེད།།
རྟོག་མེད་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ།།
ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟོག་མེད་གསལ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།

如世尊所云：
“分别大无明，能堕生死海，
住无分别定，无分别如空。”

如是佛亦说：
“分别大无明，能堕生死海；
住无分别定，无别明如空。”

(57) རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཟུངས་ལས་ཀྱང་།
དམ་ཆོས་འདི་ལ་རྒྱལ་བའི་སྲས།།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་བསམས་ཀྱང་ན།།
རྣམ་རྟོག་བསྟོད་དཀའ་རྣམས་འདས་ཏེ།།
རིམ་གྱིས་མི་རྟོག་ཐོབ་པར་འགྱུར།།ཞེས་གསུངས་སོ།།

入无分别陀罗尼亦云：
“佛子于此法，若思无分别，
越分别险阻，渐得无分别。”

入无分别陀罗尼亦云：
“佛子于此法，若思无分别，
能越分别障，渐入无分别。”

(58) ལུང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་ནི།།
ཆོས་ཐམས་ཅམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་པའི།།
རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་བྱས་ནས།།
རྣམ་པར་རྟོག་མེད་བསྒོམ་པར་བྱ།།

由圣教正理，定解一切法，
无生无自性，当修无分别。

由诸圣教理，定解一切法，
无生无性已，当修无分别。

(59) དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་བསྒོམ་བྱས་ནས།།
རིམ་གྱིས་དྲོད་སོགས་ཐོབ་བྱས་ནས།།
རབ་དགའ་ལ་སོགས་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ།།
སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡུན་མི་རིང་།།

如是修真性，渐得暖等已，
当得极喜等，佛菩提非遥。

如是修真性，渐得暖等已，
当证极喜等，佛菩提非遥。

(60) སྔགས་མཐུ་ཉིད་ལས་གྱུར་པ་ཡི།།
ཞི་དང་རྒྱས་པོཏས་ལས་རྣམས་ཀྱིས།།
བྱམ་པ་བཟང་གྱུར་ལ་སོགས་པ།།
གྱུར་ཆེན་བརྒྱད་པོཏས་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་།།
བདེ་བ་ཡིས་ཞི་བྱང་ཆུབ་ཚོགས།།

由咒力成就，静增等事业，及修宝瓶等，
八大悉地力，欲安乐圆满，大菩提资粮；

若欲由咒力，所成息增等，及修宝瓶等，
八大悉地力，顺利得圆满，大菩提资粮；

(61) ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་།།
བྱ་བ་སྤྱོད་པོཏས་རྒྱུད་གསུངས་པའི།།
གལ་ཏེ་གསང་སྔགས་སྤྱོད་འདོད་ན།།

若有欲修习，事行等续部，所说诸密咒。
及欲乐修习，事行等续部，所说诸密咒。

(62) དེ་ཚེ་སྒོལ་དཔོན་དབང་བསྒྲུར་ཕྱིར།།
བསྟེན་བཀྲུར་རིན་ཆེན་སོགས་སྦྱིན་དང་།།
དཀའ་སྤྱད་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།།
བྱ་མ་དམ་པ་མཉེས་པར་བྱ།།

为求师长灌顶故，当以承事宝等施，
依教行等一切事，使良师长心欢喜。

为求师长灌顶故，当以承事施宝等、
依教奉行等诸事，令贤善师心欢喜。

(63) བླ་མ་མཉེས་པར་གྱུར་པ་ཡིས།།
ཡོངས་རྫོགས་སྤྲོབ་དཔོན་དབང་བསྐུར་བས།།
སྡིག་ཀུན་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ནི།།
དངོས་གྲུབ་སྦྱང་བའི་སྐལ་ལྡན་འགྱུར།།

由于师长心喜故，圆满传授师灌顶，
清净诸罪为体性，是修悉地善根者。

贤善上师心喜故，圆满传授师灌顶，
清净诸罪为体性，即成修习悉地器。

(64) དང་པོ་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་ཆེན་ལས།།
རབ་ཏུ་འབད་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར།།
གསང་བ་ཤེས་རབ་དབང་བསྐུར་ནི།།
ཚངས་པར་སྤྱོད་པས་བླང་མི་བྱ།།

初佛大续中，极力遮止故，
密与慧灌顶，梵行者勿受。

初佛大续中，极力遮止故，
梵行者勿受，密与慧灌顶。

(65) གལ་ཏེ་དབང་བསྐུར་དེ་འཇོོག་ན།།
ཚངས་སྤྱོད་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པས།།
བཀག་པ་སྤྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།།
དཀའ་ཐུབ་སྡོམ་པ་དེ་ཉམས་ཏེ།།

倘持彼灌顶，安住梵行者，
违犯所遮故，失坏彼律仪。

若受彼灌顶，复住净梵行，
违犯所遮故，坏彼难行律。

(66) བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་དེ་ཕམ་པ་ཡི།།
ལྷུང་བ་དག་ནི་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་།།
དེ་ནི་ངན་སོང་ངེས་ལྷུང་བས།།
ཀྱད་པ་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།།

其持禁行者，则犯他胜罪，
定当堕恶趣，亦无所成就。

禁行者若受，当生他胜罪，
且定堕恶趣，故亦无成就。

(67) རྒྱུད་ཀུན་ཉན་དང་འཆད་པ་དང་།།
སྦྱིན་སྲེག་མཆོད་སྦྱིན་སོགས་བྱེད་པ།།
སློབ་དཔོན་དབང་བསྐུར་ཟེའུ་འགྱུར་ཞིང་།།
དེ་ཉིད་རིག་ལ་ཉེས་པ་མེད།།

若听讲诸续，护摩祠祀等，
得师灌顶者，知真实无过。

欲闻说诸续、火供祠祀等，
须得师灌顶；知真者无过。

(68) གནས་བརྟན་མར་མེ་མཛད་དཔལ་ཀྱིས།།
མདོ་སོགས་ཚོས་ལས་བཤད་མཐོང་བ།།
བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་གསོལ་བཏབ་ནས།།
བྱང་ཆུབ་ལམ་བཤད་མདོར་བསྡུས་བྱས།།

燃灯智上座，见经法等说，
由菩提光请，略说菩提道。

上座吉祥燃灯智，见经等法所说教；
菩提光诚劝请故，已略示明菩提道。

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། ||

菩提道灯，大阿遮利耶吉祥燃灯智造论圆满。
大阿阇黎 吉祥燃灯智所造《菩提道灯》竟

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དག་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཞིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ཚོས་འདི་ནི་ཞང་ཞུང་གི་ཐོ་ལིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཛད་པའོ།།

此段文字无中译

法尊译于广济寺 一九七八年八月八日

DHARMA EBOOKS PUBLICATIONS

本著作系采用创用CC姓名标示-非商业性-禁止改作4.0 国际授权条款
授权。档案由正法电子书网站提供。

法尊法师 / 如石法师 译

封面/文字排版：Beata 噶玛扎西卓卡

第二版 2024年7月

DHARMAEBOOKS.ORG

正法电子书为第十七世大宝法王邬金钦列多杰所指导之正法宝藏股份有限公司所属计划之产出，所有权为正法宝藏股份有限公司所有。